

5342 13/14

**ADMINISTRATION GÉNÉRALE DE L'ENSEIGNEMENT
ET DE LA RECHERCHE SCIENTIFIQUE
SERVICE GÉNÉRAL DE L'INSPECTION
Basisonderwijs¹**

SUB

**Inspectieverslag met betrekking tot de opdrachten
gedefinieerd in de paragrafen 1 & 2 (1° tot 4°) van
artikel 6 van het decreet van 8 maart 2007**

1. Naam van de inspecteur die belast is met de opdracht: SEYNAEVE Sébastien

Postadres: Rue de la Rouge-Croix 10
7711 DOTTIGNIES

2. Inrichting:

Naam: Sint-Joris Instituut

Inrichtende macht: Schoolcomité van de Heilige Drievuldigheid en van Sint-Joris

Netwerk: Confessioneel vrij gesubsidieerd netwerk

Adres van de Inrichtende macht: Sint-Jorisoord 1
1970 WEZEMBEEK-OPPEM

Directie: Mevrouw Rosalie de Marnix

FASE-nr. van de inrichting: 2447

Adres van de inrichting: Sint-Jorisoord 1
1970 WEZEMBEEK-OPPEM

3. Doelstelling van de opdracht:

☐ Verslag van de inrichting ☒ Thematisch verslag ☐ Algemene opdracht	Decreet Opdrachten: ☒ 1° Art. 20 de evaluatie van en het toezicht op het studieniveau met verwijzing naar het referentiesysteem voor de basisvaardigheden ☒ 2°a) Art. 6 – 8 – 12 Art. 13 (continuïteit) - 15 (vormende evaluatie en differentiatie) - 16§3 - 78 (Studiereglement) ☒ 2°b) Art. 17 (programma's) ☐ 14° Art. 100 (kosteloosheid) ☒ 2°d) Samenhang van de praktijken (inclusief evaluatiepraktijken) ☒ 2°e) Didactisch materiaal en schooluitrusting ☒ 2°f) Opleiding gedurende de loopbaan: samenhang van de keuzen – pedagogische noodwendigheden en gevolgen ☐ 2°g) Uitvoering van de pedagogische aspecten van het project D+ ☐ 3° Segregatiemechanismen ☐ 13° Controle & evaluatie van de decreetvoorschriften betreffende de opleiding gedurende de loopbaan ☐ 15° Naleving van de neutraliteit ☐ 16° Naleving van de decreetvoorschriften, voor de opleiding van de directeurs (D 02-02-2007, art 17§2 - 18§2) ☒ 17° Diversen: De oplossing van vraagstukken in de wiskundige vorming
--	---

4. Planning:

Datum waarop contact werd opgenomen met de directie: 4 oktober 2013

Data van bezoek aan de inrichting: 16, 21, 22 en 24 oktober 2013

5. Wijze waarop de informatie verzameld wordt

- ☐ 1. Bijwonen van lessen en activiteiten
- ☐ 2. Onderzoek van de werken en documenten van de leerlingen
- ☐ 3. Ondervraging van leerlingen
- ☐ 4. Onderzoek van de voorbereidingen
- ☐ 5. Onderhoud met de directie – het personeelslid*
- ☐ 6. Overige:

Eventuele toelichting(en):

6. Vastgestelde feiten en analyse ervan:

Verdeling van de Iln	B1	B2	B3	B4	B5	B6
Gevorderd		2		1	1	
Normaal begaafd	23	21	15	23	22	20
Achterstand 1 jaar						1
Achterstand 2 jaar						
Achterstand + 2 jaar						

Algemene context van de inrichting:

Als buurtschool bij uitstek wordt de inrichting "Sint-Joris" bezocht door een heterogene populatie met een diverse cultuur en herkomst.

De school telt 129 leerlingen in het basisonderwijs.

Er is weinig verloop in de populatie, de veranderingen van school of nieuwkomers wanneer de lessen al bezig zijn, blijven zeldzaam.

De fysionomie van de inrichting "Sint-Joris" toont aan dat slechts 1 leerling een achterstand heeft en dat 4 leerlingen gevorderd zijn. Er moet gepreciseerd worden dat deze achterstand buiten de school ontstaan is.

A. De leerprocessen opgebouwd rekening houdend met het referentiesysteem voor de basisvaardigheden en met het door de IM gekozen programma.

Door de IM gekozen programma: Geïntegreerd programma

A 1 Bedekkinggraad

De verdeling van de lestijden voor wiskundige vorming verschilt naargelang de cyclus. In cyclus 2 neemt wiskunde ongeveer een derde in van het wekelijks uurrooster, terwijl de wiskundige vorming in de cycli 3 en 4 een vierde van de tijd inneemt. Deze verdeling wordt gewijzigd doordat het aantal uren tweede taal, wetenschappelijke, historische en geografische vorming toenemen.

Bij de analyse van de klasagenda's en van de mappen van de leerlingen, zou men kunnen denken dat alle transversale competenties aan bod komen tijdens het curriculum van de leerling wat de wiskundige vorming betreft, en dit ondanks het grote aandeel dat de vaardigheden "Oplossen, redeneren en argumenteren" en "Toepassen en veralgemenen" innemen. Ongeveer 75% van de vaardigheden komen aan bod in deze twee blokken.

Men stelt ook vast dat over alle lessen (4 opeenvolgende weken) bijna 67 % van de specifieke vaardigheden behandeld worden voor getallenkennis, 18 % voor meetkunde, 10 % voor metend rekenen en 5 % voor gegevensverwerking.

Bij het lezen van onderstaande tabel met de verdeling van de lessen in de verschillende domeinen van de wiskundige vorming, stelt men vast dat het in cyclus 2 is dat het aantal lessen het grootst is. Hoe verder in de schooltijd, hoe kleiner dit gebrek aan evenwicht tussen de verschillende domeinen.

	Getallenkennis	Meetkunde	Metend rekenen	Gegevensverwerking
Cyclus 2	81,6 %	13,2 %	5,2 %	0 %
Cyclus 3	59 %	20,5 %	11,4 %	9,1 %
Cyclus 4	41,4 %	20,7 %	24,1 %	13,8 %

A 2. Eisenniveau

De niveaus van de vaardigheden die aan bod komen, stemmen overeen met wat men mag verwachten van de activiteiten in elk jaar/elke cyclus/elke fase.

De titularissen organiseren leersituaties die zinvol zijn voor de leerlingen, die aangepast zijn aan hun behoeften en aan de eisen van het referentiesysteem en van het programma.

In de zeldzame lesvoorbereidingen, net als in de schriftten van de leerlingen, zijn de mobiliserende situaties die aangeboden worden in de klassen, van aard dat ze de leerlingen in situaties brengen waarin ze vraagstukken moeten oplossen. Jammer genoeg is hun aantal nog te gering bij dit begin van het schooljaar. De leerkrachten stellen vaak toepassingsoefeningen (diverse berekeningen, omzetting van grootheden, ...) voor. Er zijn ook zeer weinig sporen merkbaar van opzoeking in de schriftten of mappen.

Conclusie wat dit aspect betreft

We kunnen ervan uitgaan dat de leerprocessen overeenstemmen met de kennis en de knowhow die gedefinieerd worden in het programma en het referentiesysteem voor de vaardigheden.

Er zou echter een systematischere methode voor het oplossen van vraagstukken overwogen moeten worden in de wiskundige vorming. Het is door het oplossen van vraagstukken dat de leerling wiskundige vaardigheden ontwikkelt en diepgaande kennis verwerft.

Bij de analyse van de mappen van de leerlingen blijkt duidelijk dat de activiteiten rond kunnen rekenen nog te vaak prevaleren op de andere wiskundige activiteiten. Wiskunde beperkt zich echter niet tot kunnen rekenen.

B. De organisatie van het leerproces, rekening houdend met de verwerving van vaardigheden.

B.1. Afstemming van de voorgestelde activiteiten en de verwerving van vaardigheden

Alle in de klassen geobserveerde activiteiten worden opgebouwd rond de verwerving van vaardigheden. Jammer genoeg wordt er voor bepaalde klassen in de zeldzame lesvoorbereidingen niet verwezen naar het geïntegreerde programma en/of het referentiesysteem voor de basisvaardigheden.

Heel vaak beperkt men zich tot het bijhouden van een weekkalender.

De activiteiten begonnen meestal met een zinvolle beginsituatie die aangepast was aan de leerlingen. Nauwkeurige instructies met betrekking tot de taak werden gegeven bij alle activiteiten.

Het relationele klimaat is sereen in elke klas. De leerkrachten laten toe dat iedereen zich uitdrukt en passen zich aan de moeilijkheden van de leerlingen aan.

Tijdens de geobserveerde sequentie in B1 vraagt de onderwijzeres, aan de hand van mondelinge instructies, aan de leerlingen om per groepjes van 4 leerlingen, met behulp van diverse materialen, het huis van de cijfers 4, 6, 7, 8, 9 of 10 te bouwen. Deze sequentie volgt op een les tijdens dewelke de leerlingen samen het huis van 5 gebouwd hebben. Er wordt

weinig van gedachten gewisseld in bepaalde groepen, en de resultaten zijn zeer moeilijk te controleren.

Het grootste probleem voor de leerkracht bestaat erin de resultaten, de ontdekkingen van de leerlingen te verzamelen, te analyseren en te structureren. Eén enkel cijfer bestuderen en vervolgens eventuele linken leggen tussen de cijfers, lijkt verstandiger.

De leerlingen van B2 worden uitgenodigd om de regel van een spel te ontdekken (aanpassing van het spel *Triominos*) dankzij een arithmogone. Deze rekenactiviteit kadert in een activiteit rond het oplossen van vraagstukken. De leerlingen hebben de mogelijkheid gekregen om de transversale vaardigheden te ontwikkelen in een uitwisselingscontext. Tijdens de activiteit gaan de leerlingen op de tast tewerk. Het zou goed zijn om de gebruikte methodes achteraf van op een afstand onder de loep te nemen. Zonder afstand te nemen, zonder abstractie en veralgemening, zal geen overdracht mogelijk zijn.

In B3 staat de opbouw van de conventionele standaarden van de lengtematen centraal in de activiteit. Door verschillende voorwerpen te meten met hun lichaam, maar ook met vertrouwde standaarden (touwtjes, post-it, ...), worden de leerlingen aangezet om de lengtematen op te bouwen. Dit is hier voor hen het middel om te beseffen dat zonder het gebruik van gemeenschappelijke standaarden, de vergelijkingen van lengtes onmogelijk zijn. De verbeelding prikkelen, aanzetten tot nadenken en een kritische kijk ontwikkelen met betrekking tot hun waarnemingen, zorgt ervoor dat leerlingen hun omgeving begrijpen en erop leren inspelen.

Aan de hand van drie uitdagingen worden de leerlingen van B4 uitgenodigd om vierhoeken te erkennen, te vergelijken en te differentieren. Daartoe moeten ze in een eerste fase alle vierhoeken erkennen in twee min of meer complexe tekeningen en dan, aan de hand van een raadselspelletje, de beschreven vierhoeken reproduceren met een elastiek. Hoewel de drie uitdagingen de leerlingen in een probleemoplossingssituatie lijken te brengen, eindigt de les helaas in een opeenvolging van zoekactiviteiten die geenszins gestructureerd zijn, die zullen toelaten om de ontdekkingen te organiseren.

In B5 moeten de leerlingen in groepjes van 4 verschillende potten chocopasta vergelijken, om deze te vinden die het best in evenwicht is. Een dergelijk project is, voor de titularis, de gelegenheid om de transversale vaardigheden aan te snijden, ermee te werken en ze te ontwikkelen, maar ook om de voorgeschreven vaardigheden van de wiskundige vorming te ontwikkelen. In deze context is de uitgevoerde activiteit zeker zinvol.

Jammer genoeg is hier de moeilijkheidsgraad van de probleemsituatie te groot bij het begin van het schooljaar. Een tekst met een wetenschappelijk karakter lezen, lineaire grafieken lezen, de gegevens van een tabel met dubbel invoer gebruiken, om vervolgens proportionele grootheden te vergelijken, is een te ingewikkelde opeenvolging van taken voor dit tijdstip in het schooljaar.

In B6 vormen de percentages de kern van de leerprocessen. Helaas is het gestelde probleem van de verborgen berekeningen te gemakkelijk voor de leerlingen van B6. De meeste leerlingen begrijpen snel dat de prijs van de verschillende artikelen opgeteld moet worden en dat een percentage van dit bedrag berekend moet worden. De enige moeilijkheid ligt in de techniek van de berekening van het percentage.

B.2. Continuïteit van de leerprocessen

Er bestaan dag-, week- en kwartaalplanningen in elke klas.

De planning van de leerprocessen wordt georganiseerd tijdens cyclus- en teamoverleg.

Op basis van de geobserveerde activiteiten lijkt dat in de klassen van B4 en van B5, deze planningen niet voldoende benut worden.

Er zou nagedacht kunnen worden over de progressiviteit van de leerprocessen binnen de cyclus van 8-12 jarigen.

Het is duidelijk dat er binnen de inrichting wordt nagedacht over de coherentie van de praktijken (gemeenschappelijke terminologie, gemeenschappelijke boeken en referenten, ...).

Elke leerkracht is bezig met het maken van samenvattingen en het opbouwen van referentiemateriaal dat binnen zijn/haar klas gebruikt kan worden met de leerlingen. Voor een betere continuïteit van de leerprocessen, zou deze opbouw van samenvattingen echter meer aanwezig moeten zijn tijdens de activiteiten. Te vaak worden de sporen van aftasten, van proefondervindelijk vaststellen of de stappen die gezet werden tijdens de activiteiten, niet benut en/of wordt er geen rekening mee gehouden bij het opstellen, van de samenvattingen. Als bewijs, wordt er vanaf de B5, een schrift "Boite à outils" (Toolbox) aangetroffen dat bijna uitsluitend samenvattingen bevat die uit boeken gehaald zijn. Dat is des te betreurenswaardiger rekening houdend met het gebruik van de methode voor het oplossen van vraagstukken die binnen de klassen opgebouwd wordt.

B.3. De inbreng van de niet door een getuigschrift bekrachtigde externe evaluaties

De analyse van de resultaten van de niet door een getuigschrift bekrachtigde externe evaluaties wordt gemaakt tijdens overleg op school.

Zich baserend op de vaststellingen van de externe evaluaties, zouden de titularissen meer kunnen overleggen en nadenken over de strategieën die ze zouden kunnen toepassen wat de benadering van de oplossing van vraagstukken in de wiskundige vorming betreft.

De externe evaluaties en de didactische pistes zullen hen helpen om wat ze doen in hun klas, te situeren tegenover alle leerlingen van de Federatie Wallonie-Brussel. Dit zal hen bovendien toelaten rekening te houden met bepaalde gedragsdimensies die hen niet spontaan opgevallen zouden zijn, ten minste voor bepaalde leerlingen van de klas.

Conclusie wat dit aspect betreft

Er wordt een hele reeks uitstekende maatregelen toegepast om de leerprocessen zo goed mogelijk te organiseren en het verwerven van vaardigheden mogelijk te maken: gebruik van een methode voor de oplossing van vraagstukken, opbouw van diverse tools en referentiematerialen, aanwezigheid van stofplanning binnen elke klas.

Desondanks zou de progressiviteit van de leerprocessen herzien moeten worden. Het is vanaf B4 dat deze breuk het meest opvalt. De geringe lesvoorbereidingen binnen deze klassen kan deze breuk wellicht verklaren. Systematisch voorbereidingen gebruiken die gepubliceerd werden door bepaalde auteurs, is niet noodzakelijk aangepast aan de realiteit van de klas waar men voor staat.

C. De door een getuigschrift bekrachtigde evaluatie binnen de school

C.1. Coherentie

Er worden regelmatig verplichtende evaluaties uitgevoerd. Deze zijn coherent in de mate dat ze betrekking hebben op de inhoud die in de klas aan bod komt.

De analyse van de verplichtende evaluaties die voorgesteld worden aan de leerlingen, toont aan dat de controle van de kennis vaak de voorkeur krijgt, ten nadele van de evaluatie van de beheersingsgraad van de vaardigheden. De evaluatie heeft vooral betrekking op declaratieve kennis, zelden op het vermogen om deze kennis en knowhow te mobiliseren.

C.2. Eisenniveau

De graad en het eisenniveau van de evaluaties beantwoorden aan hetgeen wordt voorgeschreven en wat redelijkerwijze verwacht kan worden voor elk leerniveau.

De leerkrachten inspireren zich slechts zeer zelden op de items van de externe evaluaties om hun eigen evaluaties op te bouwen.

C.3. Geldigheid

De kennis en de capaciteiten die geevalueerd worden, zijn conform hetgeen is voorgeschreven in het referentiesysteem. De meeste evaluatieproeven vragen aan de leerling echter een eenvoudige reproductie van de leerstof; hij of zij moet veel minder vaak een stappenplan toepassen om een vraagstuk op te lossen.

De evaluaties laten de titularissen niet toe om de leerling duidelijk te situeren wat de beheersing van de verworven vaardigheden betreft.

Het effect van de evaluaties op de verdere activiteiten wordt in aanmerking genomen. Er wordt remediering voorzien samen met de remedieringsmeester.

C 4. Slaagniveau en maatregelen om zitten blijven te beperken

De resultaten op de gemeenschappelijke externe proef zijn de volgende:

School-jaren	Aantal leerlingen	gemiddeld % voor Frans	gemiddeld % voor wiskunde	gemiddeld % voor wereldoriëntatie	Aantal mislukkingen	Slaag-percentage
2007/2008	21	82	86	84,6	0	100%
2008/2009	23	88,9	86,1	85,8	0	100%
2009/2010	23	87,5	89,3	91,4	0	100%
2010/2011	19	85,7	88	89,2	0	100%
2011/2012	23	86	86,5	90,3	0	100%
2012/2013	19	87,3	88,5	88	0	100%

Sinds 2007-2008 zijn de resultaten van de gemeenschappelijke externe proef uitstekend (100 % geslaagd). Bovendien zijn de resultaten constant in alle disciplines.

Deze uitstekende resultaten zijn zeker te danken aan het bevoorrechte sociale milieu, maar ook aan het studieniveau dat aangeboden wordt aan de leerlingen, en aan de verschillende didactische strategieën die toegepast worden binnen de school: overleg voor de detectie en de remediering van de kinderen met moeilijkheden, aanleg van een goed gemaakt en uitgebreid dossier voor alle leerlingen van B1 tot B6, organisatie van ateliers in halve groepen, werk met een mentor

Conclusie wat dit aspect betreft

Er kan van uit gegaan worden dat de niveaus van coherentie, van eisen en van geldigheid van de evaluaties correct zijn. Men zou er echter op moeten blijven toezien dat de evaluaties niet enkel berusten op het reproduceren van kennis, maar dat ze ook problemen inhouden met open antwoorden, en dit om de leerlingen ertoe aan te zetten gevarieerde strategieën en processen, en verschillende taxonomische niveaus toe te passen.

De analyse van de didactische pistes en van de items van de externe evaluaties zou zich kunnen uitbreiden naar heel het team.

D. De hulp aan de leerlingen met problemen en het slaagniveau op school

D.1. In aanmerking nemen van de moeilijkheden in het kader van de klasactiviteiten

Tijdens de geobserveerde activiteiten wordt de differentiatie, als deze aanwezig is, voorzien door het gebruik van uiteenlopende tools en referentiemateriaal, door het onderbrengen in groepjes van leerlingen van verschillende niveaus of door oefeningen met een progressieve moeilijkheidsgraad.

Ik moedig het team sterk aan om door te gaan met dit werk, en om tijdens de lessen eventueel andere differentiatiepijlen te overwegen.

D.2 Organisatie van structurele remediering

De polyvalente meester neemt een halve groep voor zijn rekening om de "klasgroepen" te verlichten en om zo hoofdzakelijk de remedierings- of leerlestijden beter te organiseren.

D.3. Gebruik van de lestijden B1/B2

Niet van toepassing

D.4. Hulp voor aanpassing aan de taal van het onderwijs

Niet van toepassing

D.5. Aanvullend jaar

Er wordt geen aanvullend jaar georganiseerd.

Conclusie wat dit aspect betreft

De door de leerlingen aan het einde van de cursus behaalde resultaten tonen aan dat de vele middelen die gebruikt worden, toelaten de verschillen van schoolniveau tussen de leerlingen te beperken.

E. De opleiding gedurende de loopbaan.

Om de ontoereikendheid te verhelpen die wordt vastgesteld in de progressiviteit van de wiskundestof van het eerste jaar tot het zesde, zou een opleiding voorzien binnen de inrichting.

F. Het didactisch materiaal, de pedagogische ondersteuningsmiddelen, de lokalen.

Het didactische materiaal en de pedagogische ondersteuningsmiddelen die ter beschikking worden gesteld van de leerkrachten, van hun kant, zijn talrijk, functioneel, geschikt en kwaliteitsvol.

G. Diversen.

Veiligheid

☒	Er werd geen enkel gebrek vastgesteld in het kader van de uitgevoerde bezoeken
☐	Er werd een nota overgemaakt aan de Algemene Directie Leerplichtonderwijs

Hygiëne, gezondheid

☒	Er werd geen enkel gebrek vastgesteld in het kader van de uitgevoerde bezoeken
☐	Er werd een nota overgemaakt aan de Algemene Directie Leerplichtonderwijs

Neutraliteit

☐	Er werd geen enkel gebrek vastgesteld in het kader van de uitgevoerde bezoeken
☐	Er werd een nota overgemaakt aan de Algemene Directie Leerplichtonderwijs

Kosteloosheid

☒	Er werd geen enkel gebrek vastgesteld in het kader van de uitgevoerde bezoeken
☐	Er werd een nota overgemaakt aan de Algemene Directie Leerplichtonderwijs

7. Advies van de inspectie:

De opgemerkte feiten en de connectie ertussen tonen dat de goede schoolresultaten van de leerlingen van de school wellicht te danken zijn aan de aangehaalde factoren: een actieve en participatieve aanpak, kwaliteitsvolle onderwijsstijlen en -praktijken, en adequaat didactisch materiaal,

De domeinen van de wiskundige vorming worden eveneens op interactieve wijze aangepakt, maar in bepaalde klassen, zouden deze leerprocessen echter beter verankerd moeten worden in echte probleemoplossingssituaties.

Om hun manier van werken te perfectioneren en de door elke leerling beheerste vaardigheden meer in het bijzonder te kunnen identificeren, nodig ik de titularissen uit om zich te inspireren op de externe evaluatie-instrumenten om hun eigen evaluatie op te stellen, er ondermeer op toeziend dat er een diversiteit aan items met een uiteenlopend taxonomisch niveau wordt aangeboden.

Voor de niveaus en disciplines die beoogd worden door dit onderzoek, **voldoen** de kwaliteit en de doeltreffendheid van het verstrekte onderwijs aan de wettelijke voorschriften.

Wat deze niveaus en disciplines betreft, is dus voldaan aan de voorwaarden van artikel 24, § 2 van de wet van 29 mei 1959.

8. Adviezen geformuleerd voor de Inrichtende macht:

Men moet dit pedagogische team en de directie die op briljante wijze instaat voor het beheer en de coördinatie van het educatieve team, blijven steunen. Mevrouw de Marnix biedt de titularissen een maximum aan middelen om het beheer van de leerprocessen van elk van de leerlingen te verbeteren.

9. Handtekeningen

Adviesnota(s) aan de personeelsleden bijgevoegd in bijlage: **neen**

Dit verslag werd opgestuurd naar de inspecteur belast met de coordinatie, op datum van 4 november 2013

Handtekening van de inspecteur

SEYNAEVE Sébastien

Dit verslag werd opgestuurd naar de Inrichtende macht, op datum van:

Handtekening van de inspecteur belast met de coordinatie

Eventuele opmerkingen van de IM:

Dit verslag werd opgestuurd naar de inspecteur op datum van:

Handtekening van de IM

Eventuele opmerkingen van de inspecteur:

Dit verslag werd opgestuurd naar de inspecteur belast met de coordinatie, op datum van:

Handtekening van de inspecteur

Eventuele opmerkingen van de inspecteur belast met de coordinatie:

Datum:

Handtekening van de inspecteur belast met de coordinatie

Eventuele opmerkingen van de coördinerende inspecteur-generaal:

Er wordt een informatienota overgemaakt aan de dienst voor pedagogische raadgeving en begeleiding: **Ja - Neen**

Datum.

Handtekening van de coördinerende inspecteur-generaal: